

Sygn. akt VII U 55/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Zabrocka

Protokolant: st.sekr.sądowy Alina Bastuba

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2013 r. w Gdańsku

sprawy J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 26 listopada 2012 r. nr (...) -1/15/E

1. zmienia zaskarżoną decyzję i nakazuje pozwanemu Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G., aby przeliczył wnioskodawcy J. K. emeryturę przy uwzględnieniu do jej wysokości okresu zatrudnienia u E. K. w P. od 17 lipca 1965 r. do 20 września 1966r.

2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

/ na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VII U 55/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 listopada 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ponownie ustalił wysokość emerytury ubezpieczonego J. K., począwszy od dnia 01.12.2012r. w związku zakończeniem potrąceń świadczenia.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o przeliczenie przysługującej mu emerytury z uwzględnieniem okresów pracy u E. K., w latach 1965- 1966r. Nadto wnioskodawca podniósł, iż od 1975r. jest właścicielem gospodarstwa rolnego i podlega ubezpieczeniu w KRUS a okresie od 1970r. do 1981r. pracował w Spółdzielni (...). Natomiast w okresie od 1987r. do 2003r. prowadził szkolenie praktycznej nauki zawodu a od uczniów odprowadzał składki na ubezpieczenie społeczne. W okresie od 2000r do 2004r. prowadził działalność usługową podlegając ubezpieczeniu społecznemu w KRUS. Ponadto wskazał, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko przedstawione w zaskarżonej decyzji. Ponadto wskazał, iż okres zatrudnienia wnioskodawcy w Zakładzie (...) od 16. 07.1962r. do

24.07.1965r. został zaliczony jako okres składkowy, natomiast okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie mają wpływu na wysokość emerytury. Dodatkowo organ rentowy wyjaśnił, iż zgodnie z art. 56 ustawy emerytalnej jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe nie zostały uzupełnione okresami wymienionymi w art. 10 ustawy emerytalnej, emerytura ulega zwiększeniu za okres opłacania składek na Fundusz emerytalny rolników, Fundusz Ubezpieczenia Społecznego (...) i ubezpieczenie emerytalno- rentowe rolników, zwiększenie to jednak nie przysługuje osobie mającej ustalone prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników a ubezpieczony ma przyznane prawo na podstawie tych przepisów. Pozwany wskazał, iż zaliczył wnioskodawcy do stażu ubezpieczeniowego okres prowadzenia działalności gospodarczej od 01.09.1990r. do 31.03.2000r. (tj. okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu i opłacania składek na ubezpieczenie społeczne).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawca J. K., urodzony dnia (...), z zawodu stolarz,

odbywał naukę zawodu w zawodzie stolarza w Zakładzie (...)w P.– mistrza E. K., w okresie od 16 lipca 1962r. do 16 lipca 1965r. Zakład zajmował się produkcją mebli i stolarki budowlanej.

Wnioskodawca sam znalazł ten zakład, wówczas CECH w S., zawarł z nim umowę o naukę zawodu. Wnioskodawca uczył się i pracował a następnie zdał egzamin czeladniczy .Jest czeladnikiem od 22.10 1965r.

vide: świadectwo pracy z dnia 30.04.2011r k. 19 plik (...) akt ubezpieczeniowych, legitymacja ubezpieczeniowa k. 55-59 plik (...) akt ubezpieczeniowych, legitymacja czeladnicza nr (...) k. 46 akt.

Od 17 lipca 1965r. do 20 września 1966r. wnioskodawca nadal pracował u Zakładzie (...)w P.– mistrza E. K.. Wnioskodawca nie miał zawartej umowy o pracę na piśmie . Prace świadczył we wszystkie dni robocze w godzinach od 7:00 do 15:00- 16:00 wraz z sobotami. Otrzymywał należne wynagrodzenie. Wnioskodawca nie podpisywał listy obecności. W okresie tym E. K.systematycznie potwierdzał zatrudnienie wnioskodawcy w swoim zakładzie w legitymacji ubezpieczeniowej.

W dniu 18 lipca 1966r. wnioskodawca uległ wypadkowi w pracy (uszkodzenie nogi), przebywał w szpitalu w okresie od 18.07.1966r. do 25.08. 1966r. a następnie był niezdolny do pracy w okresie do 26.08.1966r. do 08.09.1966r. Po powrocie do pracy , domagał się wypłaty odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy. Z uwagi na odmowę wypłaty, zaczął poszukiwać nowej pracy i ostatecznie stosunek pracy rozwiązał się z dniem 20 września 1966r. Za okres zatrudnienia , po zakończonej nauce zawodu , pracodawca nie wydał wnioskodawcy świadectwa pracy.

W teczce dowodów osobistych przesłanej przez Urząd Gminy K. znajduje się wniosek o wydanie dowodu osobistego z dnia 15 listopada 1965r., w którym wnioskodawca w rubryce „miejsce zakładu pracy” wskazał Zakład (...) w P. pow. S..

W okresie od 20 października 1966r. do 30 czerwca 1981r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Spółdzielni Pracy (...) w K..

Wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 01.07.1977r., do 31.12.1982r. od 01.01.1983r. do 31.12.1990r., od 01.04.2000r. do 14.05.2004r. od 15.05.2004r. do 30.06.2004r. W okresie od 01.01.1984r. do 31.12.1988r. oraz od 01.01.1978 r. do 30.06.1982r. był zwolniony od opłacania składek w KRUS.

W okresie od 01.09.1990r. do 31.03.2000r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

B. K.podobnie jak wnioskodawca pracował w Zakładzie (...)w P.– mistrza E. K., początkowo na podstawie umowy o naukę zawodu w okresie od 01.09.1965r. a następnie po zdaniu egzaminu czeladniczego jako stolarz do marca 1970r. (do czasu powołania do wojska). Za ten okres pracy także nie otrzymał świadectwa pracy, nie podpisywał listy obecności. Otrzymywał wynagrodzenie za wykonaną pracę.

dowód: kwestionariusz dotyczący okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz okresów podlegających zaliczeniu do tego ubezpieczenia k. 13 plik (...)akt ubezpieczeniowych, świadectwo pracy z dnia 30.04.2011r. k. 19 plik (...)akt ubezpieczeniowych, zaświadczenie z dnia 28.08.1973 r k.21. plik (...)akt ubezpieczeniowych, świadectwo pracy z dnia 30.06.1981r. k. 23 plik (...)akt ubezpieczeniowych, zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej z dnia 08.08.1990r. k. 29 plik (...)akt ubezpieczeniowych, zaświadczenie z KRUS 03.03.2004r. k. 43 akt zaświadczenie z dnia 01.03.2004r. k.43 plik (...)akt ubezpieczeniowych, legitymacja ubezpieczeniowa k.70 akt KRUS (k. 8-10, 74 legitymacji ubezpieczeniowej), pismo z dnia 18.03.2013r z Urzędu Gminy K.wraz z wnioskami k. 40 akt, zeznania świadka k. 48-49 akt, zaświadczenie z dnia 18.01.1965r k. 48 akt, zaświadczenie z dnia 28.09.1971r k. 48, legitymacja ubezpieczeniowa k. 48 akt (k. 82 legitymacji ubezpieczeniowej), zeznania świadka B. K.k. 48-49 akt , zeznania wnioskodawcy k.49 akt wraz z słuchaniem informacyjnym k. 45-47 akt.

E. K.zamieszkała w P.prowadził działalność gospodarczą w okresie od 1958r.-1963r. oraz od 07.08.1970r., brak danych o wykreśleniu z ewidencji działalności gospodarczej.

Dowód: zaświadczenie z dnia 01.02.2013r. k. 21 akt sprawy.

Decyzją z dnia 21.05.2004r. Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wnioskodawca ma przyznaną stałą rentę inwalidzką od kwietnia 2004r.

Decyzją z dnia 27.08.2012r. Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ma przyznaną emeryturę od 01.09.2012r.

Dowód : zaświadczenie z KRUS k. 17 akt, decyzja z dnia 21.05.2004.r k. 45-46 akt, decyzja z dnia 27.08.2012 k. 79 akt KRUS.

Decyzją z dnia 18.09.2012r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ma przyznaną emeryturę od 01.09.2012r., świadczenie to podlega zwieszeniu z uwagi na zbieg dwóch świadczeń, z których wypłacie podlega korzystniejsze. Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił do stażu ubezpieczeniowego okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego, od okresów tych zależy prawo doświadczenia rolniczego.

Dowód :decyzja z dnia 18.09.2012 r. k. 21 plik (...) akt ZUS

Zaskarżoną decyzją z dnia 26 listopada 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ponownie ustalił wysokość emerytury ubezpieczonego J. K. począwszy od dnia 01.12.2012r.

Vide : decyzja z dnia 26.11.2012r. k. 28 plik (...) akt ubezpieczeniowych.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach pozwanego organu ubezpieczeniowego akt ubezpieczeniowych KRUS albowiem ich autentyczność i rzetelność nie była kwestionowana w toku postępowania przez żadną ze stron, w związku z czym Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły również zeznania świadka B. K., które Sąd ocenił jako wiarygodne, logiczne i spójne. Zeznania świadka korelują z zeznaniami wnioskodawcy i dokumentacją zgromadzoną w sprawie. W poczet materiału dowodowego Sąd zaliczył także zeznania wnioskodawcy, które ocenił w pełni za wiarygodne, logiczne i spójne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Przypomnieć należy, iż wnioskodawca zarzucał zaskarżonej decyzji błędne ustalenie stażu ubezpieczeniowego , co rzutuje na wysokość przyzna go świadczenia emerytalnego.

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie ubezpieczonego J. K. zasługiwało na uwzględnienie w części dotyczącej zatrudnienia w Zakładzie (...).

W tym miejscu należy zauważyć, że fakt zatrudnienia wnioskodawcy w Zakładzie (...) w P. w okresie od 16 lipca 1962r. do 16 lipca 1965r., na podstawie umowy o naukę zawodu był niesporny. Natomiast sporny był okres zatrudnienia wnioskodawcy i pozostawanie w zatrudnieniu u tegoż pracodawcy w okresie od 17 lipca 1965r. do 20 września 1966r. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, iż wnioskodawca J. K. był nadal zatrudniony w Zakładzie (...) po zakończeniu umowy o praktyczną naukę zawodu tj. od dnia od 17 lipca 1965r. do 20 września 1966r. Okoliczności te zostały potwierdzone złożonymi do akt sprawy dokumentami w tym legitymacją ubezpieczeniową wnioskodawcy, wnioskiem o wydanie dowodu osobistego a także zeznaniami świadka B. K. i zeznaniami samego wnioskodawcy. Świadek podobnie jak wnioskodawca odbywał u E. K. praktyczną naukę zawodu a po zdaniu egzaminu czeladniczego świadczył pracę za wynagrodzeniem.

Podkreślenia wymaga, iż wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej potwierdziły, iż wnioskodawca od 17.07.1963r. do 20.09.1966r. był zatrudniony w Zakładzie (...), przy czym nie budziło żadnych wątpliwości Sądu, iż w okresie od 16 lipca 1962r. do 16 lipca 1965r. był zatrudniony na podstawie umowy o praktyczną naukę zawodu. Zeznania wnioskodawcy i pośrednio zeznania świadka B. K. a także wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej na karcie 9 i 10 potwierdzają natomiast zatrudnienie także w dalszym okresie. W legitymacji bowiem znajdują się pieczęcie pracodawcy potwierdzające zatrudnienie w Zakładzie (...) poza okresem trwania praktycznej nauki zawodu, w tym wpisy z lipca 1965 r., stycznia, maja, lipca 1966r. Z kolei na karcie 74 odnotowano „pobył w zakładach opieki zdrowotnej”. Potwierdza to twierdzenie strony, iż dniu 18 lipca 1966r. uległ wypadkowi przy pracy w stolarni (doznał urazu nogi) i w związku z tym wypadkiem przebywał w szpitalu w okresie od 18.07.1966r. do 25.08.1966r. a następnie był niezdolny do pracy w okresie do 26.08.1966r. do 08.09.1966r.

Nie sposób pominąć także i tego, iż we wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia z dnia 15 listopada 1965r., a więc już po okresie trwania umowy o praktyczną naukę zawodu, wnioskodawca w rubryce „miejsce zakładu pracy” wskazał Zakład (...) w P. pow. S.

Nie uszło uwadze Sądu, iż za sporny okres zatrudnienia wnioskodawca nie legitymuje się świadectwem pracy. Okoliczność ta nie może jednakże stanowić o uznaniu, iż faktycznie nie świadczył on pracy w twierdzonym okresie. Przeciwnie twierdzenie wynika nie tylko z zeznań wnioskodawcy i świadka, ale przede wszystkim z wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy, treści jego wniosku o wydanie dowodu osobistego z listopada 1965 r. wskazującego na zatrudnienie w tym samym zakładzie. Brak jest natomiast jakichkolwiek racjonalnych podstaw do twierdzenia, że adnotacje o zatrudnieniu miały charakter fikcyjny. Wszystkie te okoliczności w oparciu o doświadczenie życiowe pozwalają stwierdzić, iż logicznym jest, że osoba, która zdała egzamin czeladniczy (wnioskodawca w dniu 22.10.1965r. k. 46 akt) i uzyskała uprawnienia w zawodzie stolarza nadal pozostaje i świadczy pracę w zakładzie, w którym pobierała naukę zawodu w związku z jej zatrudnieniem i wpłatą wynagrodzenia za pracę.

Pozwany odmawiając uznania spornego okresu wskazywał przede wszystkim na to, że tylko w okresie 16.07.1962r. – 24.07.1965 r. wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu i odprowadzane były składki na ubezpieczenia. Tymczasem fakt ten nie ma znaczenia dla sprawy.

Sąd Okręgowy podziela bowiem stanowisko Sądu Najwyższego zaprezentowane w wyroku II UK 185/06, OSNP 2008/9-10/143, który wskazał, iż dla uznania okresu zatrudnienia wykonywanego przed wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) za okres składkowy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 2 i art. 6 ust. 2 tej ustawy, nie jest wymagane wykazanie przez osobę ubiegającą się o emeryturę lub rentę opłacania przez pracodawcę składek na pracownicze ubezpieczenie społeczne.

Podkreślenia wymaga, iż w świetle ugruntowanego w tym zakresie poglądu orzecznictwa okres zatrudnienia, jako rodzący ex lege obowiązek pracowniczego ubezpieczenia społecznego - niezależnie od faktu, czy pracodawca opłacił

składkę na to ubezpieczenie w sytuacji, gdy jest to okoliczność niezależna od pracownika - podlega doliczeniu do stażu ubezpieczeniowego.

Takie uznanie pozwala stwierdzić, iż okres od 17 lipca 1965r. do 20 września 1966r. z tytułu zatrudnienia wnioskodawcy w Zakładzie (...)w P.- mistrza E. K.podlega zaliczeniu do stażu ubezpieczeniowego . Niewątpliwie bowiem , wnioskodawca nie miał wpływu na to , czy jego pracodawca uiszcza należne składki z tytułu zatrudnienia. Wszelkie zaś okoliczności związane z zatrudnieniem –w tym potwierdzanie zatrudnienia w legitymacji ubezpieczeniowej – mogło uzasadniać przekonanie strony, że pracodawca dopełnia wszelkich obowiązków związanych ze stosunkiem pracy.

Na marginesie wskazać należy, iż w obecnym stanie prawnym obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne zarówno w części obciążającej pracodawcę jak i pracownika spoczywa na pracodawcy - płatniku (art. 17 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Wykonywanie przez pracodawcę tego obowiązku jest niezależne od pracownika, zatem zaleganie pracodawcy ze składkami lub uchylanie się od ich opłacania powodowałoby brak środków na indywidualnym koncie pracownika, co miałooby wpływ na wysokość przyszłych świadczeń. W związku z tym został wprowadzony mechanizm chroniący pracownika przed skutkami niezależnego od niego zaniechania. W trybie określonym przepisem art. 40 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonuje na koncie ubezpieczonego uzupełnienia kwoty składek nieuregulowanych przez płatnika. Jeżeli tryb ten zostanie wyczerpany, okres zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, w którym pracownik otrzymuje wynagrodzenie, jest okresem ubezpieczenia, czyli okresem składkowym w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach, niezależnie od tego, czy pracodawca opłacił składki na ubezpieczenie.

Odnosząc się do pozostałych żądań wnioskodawcy co do zaliczenia kolejnych okresów do stażu ubezpieczeniowego , wskazać należy, iż zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznając wnioskodawcy emeryturę od 01.09.2012r., uwzględnił bowiem do stażu ubezpieczeniowego (poza wyżej wskazanym okresem pracy w Zakładzie (...)) wszystkie okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu , które mogą być zaliczone w świetle obowiązującego prawa. Przypomnieć należy, iż ubezpieczony ma ustalone prawo do emerytury rolniczej , przy ustalaniu której uwzględniono okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego, jak i inne okresy , w czasie których ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu KRUS.

Stosowanie zaś do art. 56 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (DZ. U z 2009 nr 153 poz.1227) osobie, której przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględniono okresy pracy w gospodarstwie rolnym określone w art. 10, oblicza się wysokość przysługującego świadczenia jako część świadczenia obliczonego w myśl art. 53, z uwzględnieniem okresów pracy w gospodarstwie rolnym, proporcjonalnie do udziału okresów składkowych i nieskładkowych w okresie stanowiącym sumę okresów składkowych, nieskładkowych i uwzględnionych okresów pracy w gospodarstwie rolnym.

Przepisu ust. 1 nie stosuje się do osoby, która udowodniła co najmniej: 20 lat - kobieta lub 25 lat - mężczyzna okresów składkowych albo okresów składkowych uzupełnionych okresami nieskładkowymi w rozmiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2, lecz wysokość przysługującej jej emerytury oblicza się w myśl art. 53, z uwzględnieniem okresów składkowych i nieskładkowych, bez uwzględnienia okresów pracy w gospodarstwie rolnym (ust 2)

Jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe nie zostały uzupełnione okresami wymienionymi w art. 10, emerytura ulega zwiększeniu za okres opłacania składek na Fundusz Emerytalny Rolników, Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników i ubezpieczenie emerytalno-rentowe rolników. Zwiększenie to ustala się według zasad wymiaru przewidzianych dla części składkowej w przepisach, o których mowa w ust. 3 (ust 4). Zgodnie zaś z ust 5 art. 56 zwiększenie, o którym mowa w ust. 4, nie przysługuje osobie mającej ustalone prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Z uwagi, iż wnioskodawca ma przyznane prawo do emerytury rolniczej decyzją z dnia 27.08.2012r. przepis art. 56 ustawy emerytalnej nie ma zastosowania do wnioskodawcy. Z uwagi na powyższe żądanie wnioskodawcy w tym zakresie podlega oddaleniu.

Brak jest także postaw do uwzględnienia żądania wnioskodawcy dodatkowego zaliczenia okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach do stażu ubezpieczeniowego. Okres ten został już uwzględniony przez pozwanego. Ta okoliczność, że praca świadczona była w warunkach szczególnych pozostaje bez wpływu na wysokość emerytury przyznanej wnioskodawcy na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej a okres ten wpływałby jedynie na prawo do świadczenia przyznanego na podstawie art. 184 ustawy.

Okres prowadzenia przez wnioskodawcę działalności gospodarczej od 01.09.1990r. do 31.03.2000r., został zaliczony ubezpieczonemu do stażu . Natomiast brak jest jakichkolwiek podstaw do zaliczenia do stażu ubezpieczeniowego okresu od 01 kwietnia 2000r. do lipca 2004r. W czasie tym wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu KRUS. Okres ten został uwzględniony dla celu ustalenia prawa do emerytury rolniczej .

Natomiast bez znaczenia pozostaje to , że w tym czasie wnioskodawca szkolił uczniów i opłacał za nich należne składki na ubezpieczenia społeczne , gdyż opłacane przez wnioskodawcę składki nie dotyczyły podmiotowo wnioskodawcy a uczniów przez niego zatrudnionych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

W konkluzji, z przytoczonych wyżej względów, Sąd Okręgowy na podstawie art.477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych do przeliczenia emerytury wnioskodawcy w oparciu o uwzględnienie okresu od 17 lipca 1965r. do 20 września 1966r. z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...) o czym orzekł jak w pkt 1sentencji wyroku.

W pkt 2 oddalił odwołanie w pozostałym zakresie a podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

SSO Elżbieta Zabrocka